BERÉNYI KÁRMENTŐ

A JÁSZBERÉNYI VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET LAPJA

Ára: 300 Ft. XVIII. évfolyam 1. szám 2011. július

Megújultak a Rozália kápolna szobrai

(bővebben a 7. oldalon)

Tartalom:

Szigeti-múltidézés.....2-5. oldal
A jászberényi Margit-sziget kultúrtörténetéből az 1926-1940 közötti évekből.....5-6. oldal
Megújultak a Rozália-kápolna szobrai.....7. oldal
2006-ban felújítva, de mára már felverte a gaz!.....7-8. oldal
XII. Jászbál.....8. oldal
Megyespelei vallási emlékek.....10. oldal
Nemzeti ünnepünkön a Fehértói temetőben emlékeztünk.....11. oldal
Vásárhelyi István emlékünnepség.....12-15. oldal
Városvédők közgyűlése.....15. oldal
Tájház lesz-e valaha?.....16. oldal
A Gosztony kúria romjai.....16. oldal

Szigeti múltidézés

„Múltbéli üdvözlet a Jászságból” című képesalbum levelezőlapjai a korabeli szigetet mutatják be, Kiegészítésként jegyzőkönyvek, térképek, sajtóközlemények, anyakönyvek, végrendeletek ismeretében a sziget történetére vonatkozó néhány adat:

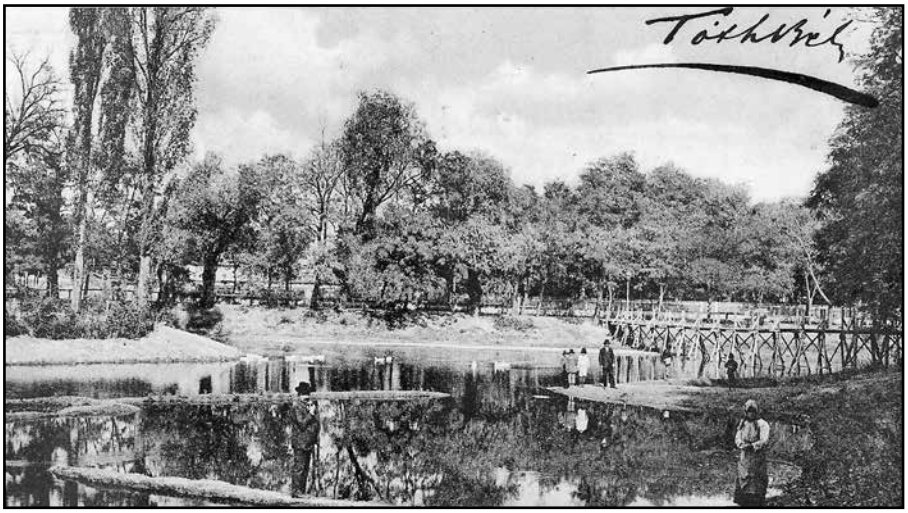

A sörházi kishíd és környéke Jászberényben

Jászberény tanácsa 1752-ben a korabeli közigazgatás alappilléreként funkcionáló tizedeket átszervezte. A várost az addigi 9 tized helyett 8 tizedre osztotta. Az 1752. augusztus 6-i ülésen ismertették a tizedek területét, határait. E szerint a 6. tized *„Átul szakasztván a Révhelybül a Kovács utczára menő úttól épp a Dajka háza előtt a szőlők felé menő utczáig tart, a Serháznál lévő szigettül fogván.”*

A 6. tized a mai 6. kerület. A *„Serház”* helyén ma lakóépületek vannak. A betöltött Zagyvaág egy részére épült a Termál Gyógyfürdő. A szigeten, amely a XVIII. század végén az *„Eszterházy”* nevet kapta, van napjainkban a városi strand.

A sziget a tanács 1757. évi ülésein SZÜTS János panaszára van napirenden. Május 7-én tárgyalták, hogy *„SZÜTS János 30 esztendőtől bírja a malom fölötti szigetet.”* Vagyis az ő tulajdona. SZÜTS János előtt 16 évig *„PINZES Jánossé volt”*. A szigetet most Nz. NAGY Mihály úr akarja *„tulajdonába venni”*.

A sziget a kor két ismert személyisége közötti birtokvita tárgya. A tanácsnak döntenie kellett, a jövőben kié legyen a sziget. A május 27-i ülésen döntött is: *„A sziget mindenki által megváltott föld”*. Vagyis nem egyéni, hanem közös tulajdon. E bölcs döntést SZÜTS János elfogadta. Nem fogadta el Nz. NAGY Mihály, aki ekkor jászkerületi perceptor volt.

Neki kellett a sziget. Övé lett, mert a Jászkerület határozatát a tanács tudomásul vette.

Nz. NAGY Mihály (1720- 1806) később tanácstag lett, néhányszor főbíró is. Az utódokra maradt az 1806 január 20-án írt *„ Nemzetes Nagy Mihály úrnak, mint Jászberény városa érdemes senátorának végrendelkezése”*. E szerint örökölt és szerzett javai között a szigetet is utódaira hagyta.

Mint érdekességet említem meg, hogy koporsó fedelének maradványa a Nagytemplom alatti kripta 2007-ben feltárt egyik fülkéjében volt.

A sziget az első tizedhez tartozott. A területe, határai az 1752. augusztus 6-i jegyzőkönyv szerint „KOZMA Mihálytúl által MOLNÁR Istvánig azon utczácskán, mely KOVÁCS István háza előtt elmegyen, azon felül lévő gazdák mind az első tizedbe esnek, a *„Csincsa köze is egészben”*. Az első tized ma az I. kerület.

A sziget és lápos, mocsaras környéke állapotára, változására hatott és károkat okozott a Zagyva folyása, áradásai. A Jászkun Kerületek 1790-ben tartott egyik ülésének jegyzőkönyve tudatja, *„NAGY Mihály Jászberényi tanátsbéli instál, hogy a Zagyva mellett lévő szigetekben a Zagyva folyása által tett károkat vizsgálják meg.”* A helyszíni vizsgálatot BEDEKOVICH Lőrincz geometra, MAÁR András fiskális és DÓSA József assessor végezték.

A tanács 1798. január 20-i jegyzőkönyvében található adásvételi bejegyzés: *„Öreg FÜLÖP József , ifju FÜLÖP József a belső malom felül NAGY Mihály úr szigetje mellett egy domb szigetet”* 50 Rhf-ért eladott NAGY Antal városi notáriusnak. Valoszínű, hogy több *„domb sziget”* is.

Az eddigiekhez még annyi kiegészítés, hogy a vevő NAGY Mihály egyik fia a javak egy részének majdani örököse.

A XVIII. század végén a szigeteket történelmi személyekről nevezték el.

NAGY Mihály szigete Leopold, a serháznál lévő pedig Eszterházy sziget lett.

József nádor vidéki útján 1797. november 13-án a Jászkunság területére és annak székhelyére Jászberénybe látogatott. A nádor fogadásának előkészületeit, jászberényi tartózkodásának eseményeit DÓSA Antal városi nótárius részletesen leírta a Jászkun kerületek jegyzőkönyvében.

E korabeli jegyzőkönyv ismeretében a Jászkürt 1997. egyik novemberi számában írtam a szigetekről *„József nádor Jászberényben”* című cikkben:

József nádor látogatást tett a Főtemplomban, hol *„Istenhez buzgó imádságát, könyörgését elvégezte”*. A templomból távozva BOROS Sándor főkapitány a nádort a város közepén, a Zagyva melletti szigeten ültetett József nádor erdejének nevezett erdőbe kísérte. Innen tovább mentek a szemben lévő másik szigethez, mely *„néhai Boldog emlékezetű KEDVES Sándor Ispán örökös emlékezetére Leopold szigetnek hivattatik”*. József nádor a belső vízimalom mellett a két szigetet összekötő, fűzfa darabokból rakott ingadozó kis hídon *„kisérete bámulatára minden segítség nélkül átment a Leopold szigetre”*.

„Az utókor számára ezen ünnepélyes nap, József nádor első jászberényi látogatása emlékére állíttatott a József szigeten a márványoszlop.”

Itt ma lakótelep van. Az obeliszk 200 éves története külön sorokat igényel.

BOROS Sándor nádori főkapitány a meglévő erdőket védte. Utódja STEÖSSZEL József nádori főkapitány a mocsarakban bővelkedő várost sivárnak, kopárnak látta, s elrendelte fásítását. A tanács kötelezővé tette mindenütt a fa, főleg eperfa ültetését. A sziget fiatal fái védelmében az 1802. májusi tanácsülés jegyzőkönyvében határozat:

„Leopold szigetje most újonnan be palántáztatott volna, annál fontosabb gyarapodására nézve az oda való bejárástul a lakosokat el tilalmaztatni parancsoljuk.”

A *„Tudományos Gyüjtemény”* 1827-ben közölte Bartsik Márton (1805-1892) *„Jászberény városának esmertetése”* című írását. A város múltját, korabeli jelenét ismertető tanulmány jelzi, hogy a szigetek már nemcsak halászó, rákászó, nádaló helyek. *„…Ezen várost igen kellemetessé teszi a rajta tekervényesen keresztül folyó Zagyva vize.. t.i. a belső malom mellett lévő szép kies szigetek is, melyek a Publikumnak mulatására külön féle fákkal lévén beültetve, nyári mulatságra jó alkalmatosságot nyújtanak.”*

S megnevezi a két szigetet: *„Ezen szigetnek egyike Boldog emlékezetű Leopold Fő Herceg és Nádor Ispánynak emlékezetére Leopold szigetnek, a másodikat pedig a most kormányzó József Fő Herczeg és Nádor Ispány nevére József szigetének neveztetik.”* És közli, hogy *„közepére”* a nádor látogatásának emlékére *“egy jeles márvány örömoszlop emeltetett.”*

A tanulmányt tovább olvasva azt is megtudjuk, hogy rendezték a Zagyva folyó partját. A szorgalmas lakosok használhatják a kis szigeteket:

„…az említett belső malomtól kezdve a Zagyva partján egész a Klastromig szép töltéssel kerített sétáló-út, továbbá a Zagyva vizének tekervényes folyása és abban a klastromtól nem messze még egy másik kis szigetecske is, melly egynéhány lakosok által káposzta termelésre használtatik.”

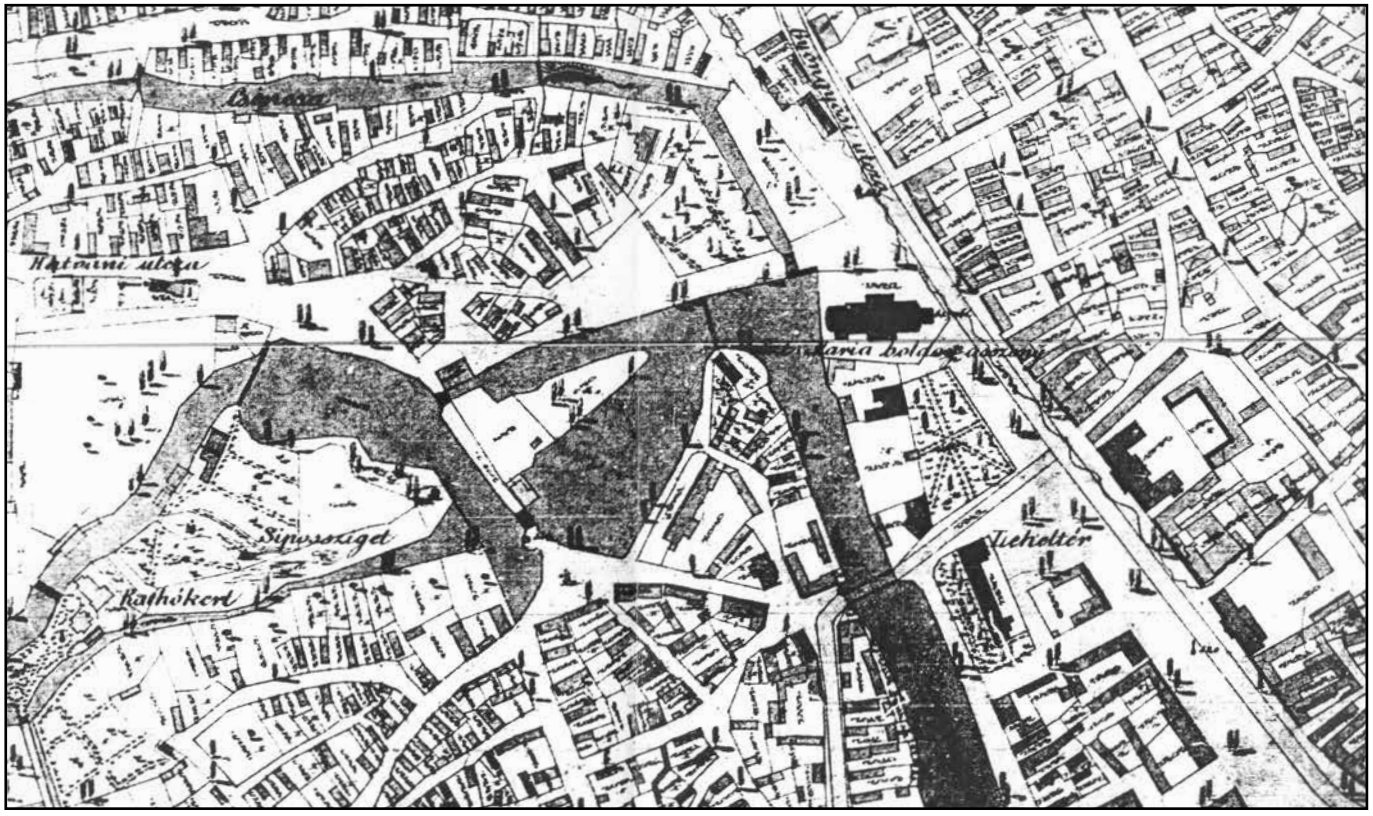

Az előzőek szerint a város központjában lévő szigetek a XVIII. század végétől Leopold, József és Eszterházy sziget. Az idő múlásával a szigetek neve is változott. A XX.század elején a Nagy vízimalom és a kis vízimalom közötti szigetet még Eszterházy szigetnek írták. Viszont a József sziget helyett a XIX. század közepétől Nádor-kert van.

I. Ferenc József 1857. május 23-i jászberényi látogatásakor a színes, vidám népünnepély a Nádor-kertben volt. A Nádor-kert 1930-ban lett Szent Imre-kert. A Leopold sziget a XIX. század második felében kap új nevet. Az 1860-as évektől két tulajdonosáról *„Bathó-kert”* és *„Sipos-kert”* lett. A sziget kettéosztottságát, a tulajdon részeket rögzíti az 1883-ban készült kataszteri térkép.

Bathó-kert alapítója ifju BATHÓ Ignác (1820-1911). A nádas, ingoványos szigeten elég hamar szórakozóhelyet és hidegvizű fürdőt létesített.

VENINGER János 1868. évi sajtóban közölt cikkéből ismert, hogy a Bathókertben *„hideg fürdő”* van. A Bathó-kert hol található, kikkel határos, a lap szerkesztője széljegyzetben közölte: *„Északról az Elefánthy és Palotásy házakkal, délről a Szőlő utczával, keletről a Sipos-szigettel, a Szabó testvérek rakományos kertjével, nyugatról a szerzetesek portájával, erdős kertjével.”*

Petőfi Sándor 1848. február- márciusban írt, s torzón maradt Lehel vezér című elbeszélő költeményének kezdő sorai:

„Nem nagy hirü város Jászberény városa,
És itt a nyakam, hogy nem is lesz az soha.”

E két sorra írta 1872-ben „Jászberény” című versét Pájer Antal (1817-1881) Jászapáti plébánosa, melyben bemutatja a korabeli Jászberényt.

Az első versszak:

„ Ha élne óh, ha élne most Petőfi!
Elmondanám neki,
Hogy a legszentebb igazságnak
Nyakát mind törte ki.
Midőn azt énekelte vakmerőn
Ó másképp oly szerény

Hogy soha sem lesz hires város
E földön Jászberény."
Az ötödik versszak:
„Aztán mit vétett a hires Bathó kert,
Ez új Elyzeum?
Hol még a deszka, s nád sövényen is nő
Egy-egy szál liliom!
Hisz itt akár úszhatnék most Petőfi,
Rózsáknak tengerén,
S nem mondaná többé, hogy hires város

Városligeti mulató

Sosem lesz Jászberény."
Népszerűsítették a Bathó-kertet a korabeli sajtóban is: *„Nyári élményeink eldorádója a Bathó-kert e hó 3-án megnyittatott.*
Bathó bácsi újból bebizonyította, menynyire szivesen ragaszkodik városunk közösségéhez, mert ime mindent elkövetett, hogy a lehető legnagyobb kényelemmel és kellemetességgel sziveskedhessék.
Azért éljen Bathó Náci bácsi!"
Ezek az elismerés sorai, de a kezdet nehéz volt. Ugyanis TORMA István, OZORÓCZKY Gergely, JANKOVICS János, DORÓK Ferenc és mások 1861-ben a tanácstól folyamodványban kérték *„hogy a Sipos szigetnél lévő hely, melyet ők véres verejtékkel töltöttek fel ne adassék Bathó Ignácnak."* Szerintük érdemtelen rá. Majd 1865-ben a tanács SIPOS Imre folyamodványát tárgyalta, *„melyben szigeti épületével átellenben Bathó Ignácz ügyvéd által eszközölt Zagyvaparti"* munkálatokkal kapcsolatban kéri jegyzőkönyvbe venni, *„hogy ha amiatt a vizár idővel földbirtokomban kárositana, a kártalanitáshoz , az előbbi állapotbani visszahelyezési jogomat fentartom."*
A Bathó-kert létesitésétől kezdve a város kedvelt, sokáig egyedüli szórakozóhelye. A ligetes, virágos kertben vendéglő, nyári szinikör, sétautak padokkal. Tavasztól őszig bálok, érettségi bankettok, nyilvános és zártkörű táncvigadalmak *„ tették a vigságok szinhelyévé."* A hajdani XIX. századi Bathó-kertről nincs fotó. A XX. századi strand Zagyvaparti kabisonra, homokos napozója, a *„trambulin"* régi fotón látható.
A Bathó-kert a Margitszigetnek a mai Riszner József sétány felőli felső részén volt.
A szigeti Bathó-kerttel szemben a Zagyva bal partja és a mai Pethes Imre utca között volt a gyümölcsös, veteményes, virágos Bathó-kert.
A kertben a Bathó család lakóháza - a ház más tulajdonában még ma is áll. A kert másik végében BATHÓ Ignác testvére, Bathó János (1833-1920) háza külön, zárt portával. A kertet az unoka BATHÓ Pál „Paja" (1887-1960) gondozta. Gyermekkoromban szüleimmel és egyedül is sokszor voltam a családnál rokonlátogatáson. Ilyenkor a kertben Paja bácsi a virágzástól a gyümölcs éréséig, a magvetéstől a termés betakarításáig mindenről beszélt. Ismertette az éppen aktuális munkát.
A keritéssel zárt Bathó-kert kapui is csukva voltak. Ugyanis a város vezetése az 1875-ben adott italmérési jogot 1888-ban visszavonta.
Válaszul BATHÓ Ignác az általa épített hidat lebontotta, és fia BATHÓ Arisztid (1850-1930) 1894-ben a gyalogos közlekedést is lezárta.
Az átjáró városi tulajdonba vételére a Szolnoki Törvényszék, a Királyi Ítélőtábla döntését a Királyi Kuria 1899-ben helyben hagyta. Ennek ellenére az átjáró út változatlanul zárva volt.
A kerti átjáró ügyében 1911. április 20-án volt helyszíni kisajátítási tárgyalás. Résztvevők: Szolnokról KEMÉNY Zoltán kir. törvényszéki bíró és egy törvényszéki jegyző, Jászberény városa részéről MUHARAY Titusz tiszti ügyész és SIKLÓSSY István mérnök. *"A birtokosokkal történt megállapodás alapján kisajátítandóvá minősítettetett a Bathó-kert közép része, illetve a sziget részéről 144 □-öl útvonalba eső korcsmaházzal együtt négyszögölönként 20 korona kisajátítási áron."*
Ez a 14 méter széles kocsi és gyalogos út az az első és a hatodik kerületeket összekötő útvonal terv volt. De kellett hozzá a vízentúli részről a Nefelejcs utca végén a Hanzély műkertész tulajdonát képező földrész kisajátítása is és a Bathó-kerti szigetrészt övező Zagyva ágakon hidak építése. Valószínű a két kerületet össze-

A Bathó kerti nyári uszoda Jászberényben

kötő út ezért nem valósult meg.
A lakóház előtti gyalogos átjáró utat 1938-ban nyitották meg. Ezen Bathó-kertnek a helyén van a Pethes Imre utcán a Lehel Vezér Gimnázium Szántai József tanárról elnevezett tornakertje és a mellette lévő néhány lakóház.
Sipos Sziget: A sziget Hatvani út felőli része. Tulajdonosa SIPOS Imre ügyvéd (1839-1911). Apja Jászjákóhalma, majd Jászberény főjegyzője. Anyai dédapja a sziget hajdani tulajdonosa Nz. NAGY Mihály, nagyapja NAGY Antal nótárius. A tanács jegyzőkönyvében már 1861-ben Sipos sziget. Évekkel később a korabeli sajtóban „Sipos-kert". Például 1871-ben szerkesztőségi cikkban írják: *„A Sipos-kert úgy látszik nyilvános kertté akar átalakulni."* Az írás szerint nincs ellene kifogásuk, mert *„szeretjük látni, ha minnél nagyobb élénkséget fejt ki városunk társadalmi téren."* Egyben felhívják a rendőrség figyelmét, hogy *„fönt nevezett kertbe a Zagyván átívelő hídra"* – az ugyanis *„még rossz állapotban van arra nézve, hogy azon biztosítva legyen az áthaladók élete."*
Nem a rendőrség, hanem a tanács kötelezte ekkor és máskor is a tulajdonost a híd felújítására. Ugyanis a Zagyván átívelő Bathó-kerti, Sipos szigeti hidakat a tulajdonosok létesítették.
A Sipos sziget nem lett vigalmi hely. Tulajdonosa néhány év múlva egész évben igénybe vehető tisztasági gőz, - kádfürdőt és nyári hideg fürdőt létesített. A korabeli sajtóban időnként megjelent- néhány sorban- népszerűsítése, igénybe vételi lehetősége. A szegénysorsú lakosok díj nélkül vehették igénybe. Ezért a tanács évente 100, 200, 300 Ft támogatást adott. Az utolsó 100Ft-t 1895. januárban. A *„tulajdonos"* 1895 őszén nyilvános árverési hirdetésben közölte, hogy a sziget eladó. – *„szép birtok a rajta lévő összes építményével, ültetvényeivel, - van hozzá kaszáló, nádas, csónakázó, halászat, rákászat."*
Az eladó véleménye, hogy *„Nagy ritkán lehet venni ilyen előnyös, sok vállalatra alkalmas nagy jövőjű birtokot."* Ismeretes, *„Én vettem a mostani házat gőz, kád és nyári fürdők nélkül 7551 forintért, a mostani állapotában 32000 forintban van." „ Jutányosan vehető meg az árverésen, a résztvevőnek csak 100 forintot kell fizetni."*
A vételár *„fizetendő 5 hónap alatt, de eladó, illetve megvehető magánúton- és cserélhető más tulajdonnal is."*
A Sipos szigeten a nagy épület és a Zagyván átívelő híd látható az 1883-ban készült kataszteri térképen.

Sugárné Koncsek Aranka
helytörténeti kutató

A jászberényi Margit-sziget kultúrtörténetéből az 1926-1940 közötti években

Négy-ötéves koromtól emlékezem a szigetre, az ott folyó életre. Ezek az emlékek merőben mások, mint a későbbi időből származók.
A sziget akkoriban pihenőpark, kirándulóés szórakozó hely volt a város lakói számára. Kellemes, fás, bokros terület volt sétautakkal, padokkal. A sziget öreg cser- és bükkfáinak – s különösen szép nyárfáinak – lombsátra, bokrainak virágözöne biztosította mindig a friss, tiszta levegőt, és a megfelelő életfeltételeket a madarak számára. Madárdal zengte be az egész szigetet, s kis szerencsével a folyón vízityúkot is láthatott a figyelmes, s főleg halk szemlélődő. Itt gyűjtöttem össze rovargyűjteményem nagy részét, itt találtam meg többek között az orrszarvú- és a szarvasbogár párokat, cincérből is és cserebogárból is 3-3 félét, s még számtalan más fajt. Lepkék, pillangók gyönyörködtették az ide látogatókat, s gyarapították gyűjteményemet is… Egyszer – nagy meglepetésemre és örömömre – a fűben egy bőregeret leltem, s hogy ne történjen baja, óvatosan egy fára helyeztem.
A Zagyva folyó fő ágában lévő sziget partjai mellett - a két zúgóval szemben – átláthatatlan, magas nádas húzódott, s előtte vízililiom mező terült el.
Akkor még állt és működött a régi ún.

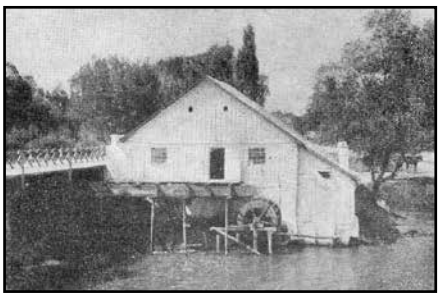

belső vízimalom is, amelyet több képeslapon is megörökítettek. */1. kép/*
A szigetre egy jól megépített fahídon át lehetett bejutni. A közelebbi felvételen igen jól látható, milyen masszív felépítésű: a látogatók nagy száma s a vendéglő igényei is ilyent kívántak meg.
A híd vonalában, a Zagyva partjával párhuzamosan helyezkedett el a vendéglő. A vendéglő előtti elegyengetett és bekerített részen jó időben fémvázas asztalokat és székeket helyeztek el, ahol szép estéken a lampionok alatt lehetett vacsorázni, poharazgatni. */2. kép/* A nappali órákban itt letelepedőkre a fiatal fák vetettek kellemes árnyékot.
Az épületbe a középső részen kialakított négyszögletes kiugrón át, valamint a tornác végénél lehetett bejutni. A középső résztől jobbra és balra húzódott a széles, kőpadlós tornác, amelynek oszlopai között X alakú fakorlát volt könyöklővel. Különösen szép az eresz alatt látható áttört, fából készített dísz.
A vendéglő épületében két nagyobb és négy kisebb helyiség volt: így lehetőség nyílt különféle rendezvények megtartására is. Az említett helyiségek közül az egyik söntésként, a másik billiárdszobaként, harmadik különszobaként működött. Itt gyűlt össze a város „előkelősége": a városi urak, katonatisz-

tek, s vacsorázott cigányzene mellett, majd billiárdozással, kártyázással múlatta az időt. Vasárnap gyakran jöttek ide családok is ebédelni a városból. Itt rendeztek időnként esküvői vacsorát is.

Faragó László rádió és villanyszerelő kisiparos gondoskodott a világításról és a különféle programok esetében a szükséges hangerősítésről.

A vendéglő bérlője Ősze István, későbbi bérmakeresztapám volt - ezért is fordultunk meg többször szigeti vendéglőjében. A itteni elfoglaltságra, szórakozásra, kulturálódásra sokféle lehetőség adódott.

A zene kiemelt szerepet játszott. A kórus vezetője Berzáczy László volt. Műdalokat, népdalokat, hazafias énekeket, indulókat, kórusműveket tanított be az ez iránt érdeklődőknek. Táncot – s illemtant is – Jankovics István táncóráin lehetett elsajátítani. Többek között népitánc, társastánc, sőt – Jankovics István feleségének betanításában - régi magyar táncok s a palotás is szerepelt a repertoáron.

Bokor József karmester irányítása alatt működött az ifjúsági /levente/ fúvós zenekar. A zongoratanulás Tornyos György mellett volt lehetséges.

Színes volt a sportélet. A kard- és tőrvívás mellett boxolni /mai kifejezéssel élve: ökölvívni / is lehetett. Akkor a vívómester Weninger Kálmán volt. Lehetőség volt a teniszezésre és az úszásra is. Ez utóbbit Bathó Pál úszómester irányításával sajátítottam el én is többedmagammal.

Bakki József tanár úr vezette a lelkes, többnyire népszínművek bemutatására szerveződő színjátszók foglalkozásait.

Az előbbiekben felsorolt lehetőségek közül többel magam is éltem: részt vettem a színi előadásokon, a kórus és a fúvószenekar munkájában, jártam táncolni és vívni /karddal/.

A színdarabok közül különösen a Huszárkisasszony sikerült emlékeim szerint igen jól. */3. kép/*

Partnerem ebben Szalai Juci volt. A palotást már mással: Török Máriával lejtettem előtáncosként. Büszke voltam arra, hogy a zenekar nagydobosaként hívhattam fel magamra a figyelmet.

Meg kell említenem itt Medve Pált, aki a zenekarban fúvós játékával tűnt ki szárnykürtösként. Nyári délutánokon a város főterén adtunk térzenét, itt pisztonjátékával jeleskedett. Szívhez szóló tárogatójátékát pedig esténként élvezhették a város lakói. /Legnépszerűbb száma a *Nagy Bercsényi Miklós sírdogál magában* kezdetű kurucnóta volt./

Hogy mennyire kedvelt volt az ifjúság körében a sziget, ez is bizonyítja: a polgári iskola végzős diákjai többnyire itt készíttették el az osztályképet. A felvétel hátterét a vendéglő előtti erdő fái szolgáltatták.

A jászberényi Margit-sziget adott helyet az egyik, emlékeim szerint legnagyobb szabású rendezvénynek: a hivatásos és az önkéntes tűzoltók báljának. Édesapám hosszú időn keresztül az önkéntes tűzoltók gyakorlatvezető tisztje volt. /Szeretném itt azt is megemlíteni, hogy irányításával több versenyt is megnyertek a jászberényi önkéntesek mindaddig, míg balesete – egyik lábának elvesztése - után le kellett erről a feladatáról mondania./

A tűzoltó bál programjai közül kiemelkedő látványosság volt a tűzijáték és a tűzkerék. /Abban az időben ez még nem volt olyan általános, szinte hétköznapi dolog, mint manapság./ A gazdag program és a vacsora után természetesen hajnalig tartó mulatság, bál következett. Ez volt gyermekkorom egyik igen emlékezetes estéje, hiszen négy-öt éves koromban szüleim elvittek erre. A sok ember, a számomra bámulatos ünnepség – különösen a tűzijáték – s az, hogy késő éjjel ilyen helyen lehettem, teljesen kifárasztott. A vendéglőben két széket, támlájával kifelé, a fal mellé állítottak, s ott lefektettek. Édesapám vitt azután hajnalban az ölében haza.

Máig sem tudtam elfeledni ezeket a csodálatos napokat.

A vendéglő mögötti kishídnak saját, külön feladata volt: a szigetről a Zagyva elágazása felett közvetlenül a Bathó-strandra vezetett, ahol az első kis házikóban volt a pénztár. Ezt a strandot természetesen a folyó akkor még tiszta: fürdésre, úszásra alkalmas vízére „alapozták". Az úgynevezett Bathó kert egy részét alakították át oly módon, hogy a nagy gyümölcsös mellett a folyó két partján lehessen fürödni. /A Zagyva fő ága felett is híd állt és vezetett át a kabinokhoz./ Öltöző épület, a gyümölcsös melletti oldalon női és férfi kabincsoport nyújtott lehetőséget az átöltözésre. A kabinok előtti vízben deszkapadlós, palánkkal körülvett helyen fürödhettek a kevésbé bátrak, természetesen a kor szokásának megfelelően külön a nők, s külön a férfiak. A híd mellett a merészebbek használhatták a trambulint is. */4.kép/* Nyáron igen kellemes és élénk élet folyt itt.

A két teniszpályát a szigeten, a kishíd és a vendéglő között alakították ki. A nagyhíd mellett, a vendéglő rövidebb oldalánál csónakkikötő volt. Itt lehetett csónakot bérelni. Családi, 8-10 személyes ladikot, valamint szandolint, guruló üléses regatt-ot is tartottak a folyón.

Talán ebből a rövid és vázlatos áttekintésből is kiderült, milyen élénk társadalmi, sport és kulturális élet helyszíne volt annak idején a sziget: idősebbek és fiatalabbak egyaránt megtalálták a számukra legvonzóbb időtöltést ebben a kellemes környezetben.

S ezzel szemben most mi van? Fáj és szomorú a lelkem, ha látom a mostani állapotokat, s felidézem az idilli múltat. De reménykedem abban, hátha ezzel segíthetek a Margit-sziget új életre keltésére vállalkozóknak

Zakróczy Béla

Megújultak a Rozália kápolna szobrai

1840 óta áll jelenlegi helyén a klasszicista stílusban- valószínű Rábel Károly gyöngyösi építőmester tervei alapján- épült kápolna, melynek legjellemzőbb része a 4 sima törzsű dór oszlopon nyugvó timpanon Szent Rozália fekvő alakjával. A timpanon fölött pedig a Hit, Remény és Szeretet jelképes szobrai állnak, melyek állapota annyira leromlott, hogy alapos restaurálásuk vált szükségessé. Ezt a munkát SZABÓ Csaba kőszobrát végezte- ő újította fel a horgásztó egyik félszigetén, az elmúlt hónapban felszentelt Szent Vendel szobrot és a 2009-ben átadott Időjósló szentek csoportját is- aki elmondta, hogy az elmúlt 170 évben komolyabb beavatkozás nem történt a tufakőből faragott szobrokon.
Már folyamatban van Szent Rozália fekvő alakjának megtisztítása és a kápolna vakolatának javítása.

Faragó László

A Hit

A Szeretet

A Remény

2006-ban felújítva, de mára már felverte a gaz!

A Berényi Kármentő 2007. júliusi számában örömmel számoltunk be arról, hogy a Kígyó utca 12. szám alatti lakóház – mely az 1800-as években épült – teljes szépségében mutatja be a XIX. század hangulatát.
Az egykori temetői csőszház 2004-ig magántulajdonban volt. Az országosan védett népi lakóépületet ekkor vette meg az önkormányzat. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, a Műemlékek Állami Gondnoksága 2006-ban négymillió forinttal támogatta a felújítást, melynek keretében elkészült a tetőszerkezet, a nádazás, a külső-belső vakolás, a kamra átépítése, a konyhai tüzelőberendezés újrakészítése, padozatcsere, tornáckészítés, ablakok, ajtók cseréje, új kémény és kerítés építése. Az első szakaszban az eredeti állapot helyreállítása volt a cél, mely teljes mértékben megvalósult.
Azon lapszámunkban Sisa Béla műemléki felügyelő azt is leírta, hogy az építés második ütemében a melléképületek átalakítása van soron. Konkrétan: zuhanyozó és WC blokk, valamint vendégszobák létesítése.
Sajnos az elmúlt négy és fél évben a tulajdonosnak nem sikerült funkciót találnia a hasznosításra. Talán most van valami próbálkozás. Az udvart és a bejárati részt felverte a gaz. Jelenleg csak a málló vakolatú házacska látványát tudtam megörökíteni.
Egy, az utcában lakó hölgy mesélte el, hogy az épülettel szemben lakó szomszédja már nem tudta nézni, hogy térdig ért a gaz a kerítés mellett, és ő fogott hozzá, hogy valamit enyhítsen a szörnyű látványon.
A kerítés felett benézve igazi *„őserdő” képe* fogadott.

Faragó László

XXII. Jász bál

A jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesület február 12-én huszonkettedik alkalommal rendezte meg a 19. század végi és 20. század eleji polgári hagyományokat őrző jász bálját.

A rendezőbizottság tagjai: *Baráth Károly, Baráth Miklós, Bolla János, Bolla Jánosné, Botka Károly, Botkáné Sárközy Ildikó, Hortiné dr. Bathó Edit, Kormos László, Nagy Szilvia, Sas István, Sárközi Ádám, Suhaj Csilla, Szórád Dorina, Szórád Fruzsina, Szórád Xavér, Szűcsné Urbán Mária* már hetekkel korábban megkezdték a szervezési munkát, és mindent elkövettek, hogy a mulattság jól sikerüljön.
A Déryné Művelődési Központ díszterme ez alkalommal is a bálhoz illő eleganciával fogadta a vendégeket.
A gyönyörűséges díszítés most is *Ingesné Barkóczi Ibolya* és *Suhaj Csilla* keze munkáját dícsérte.
A bál *Bolla János* elnök és *Dobos Gergely* jászkapitány köszöntőjével vette kezdetét, majd sor került a bálanya ünnepélyes felkérésére. A bálanyai teendőket Anticsné *Szűcs Andrea* vállalta magára, aki nagy odaadással tett eleget feladatainak.
Ezután következett a vacsora, amelyet hagyományosan most is a *Hotel Lehel Gyöngye* szolgált fel. A *Jászság Népi Együttes* vajdaszentiványi nyitótánca már, megalapozta azt a jó hangulatot, ami a bálványa és férjének keringőjét követően végig jellemezte a Jász bált.
A bál díszvendégeket Jászberény egyik neves szülöttét, *Rácz József* hegedűművészt köszöntötték, aki most mégis zongorajátékával nyűgözte le a báli közönséget. Bőgőn kísérte *Martos Attila*.
Az est folyamán a bál királynőjének választották *Molnár Violettát*, hercegnek pedig *ifj. Lányi Lászlót*.
A talpalávalót valót a *Kozma Trió* szolgáltatta, akik már rendszeres közreműködői a Jász bálnak.
A XXII. Jász bál jótékony céljának a Nagyboldogasszony r.k. templom toronysisakja és a rajta lévő korona megvilágítását jelölték meg a rendezők.

Iris

A bál rendezőbizottsága

A Jászság Népi Együttesnyitótánca

A bál díszvendége: Rácz József

Baráth Károly felvételei

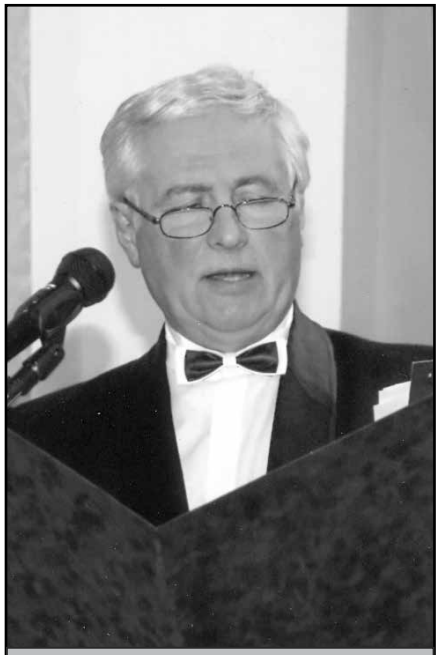

Bolla János köszöntője

Molnár Violetta bálkirálynő , és ifj. Lányi László a bál hercege

Anticsné Szűcs Andrea, bálanya

A Kozma Trió

Dobos Gergely, jászkapitány

A bálozó közönség

Meggyespelei vallási emlékek

A múlt század 60-70-es éveiben még gyakori volt a jászberényi tanyavilágban a kőkereszt- harangláb kettős látványa. Jelenleg a haranglábak már többnyire üresen állnak, mert a bronzból öntött harangokat ellopták, vagy leszerelve, védett helyre mentették.

Így volt ez Meggyespelén is. Az állítás dátuma azonban szokatlan. A keresztállítás a 18. században vált igazán gyakorivá. Azt követően az I. világháború pusztításai, veszteségei ösztönözték az élőket arra, hogy emléket állítsanak.
A meggyespelei szakrális építmény lábazatán viszont ez olvasható:

„Isten dicsőségére
állíttatta
Meggyespelének

és környékének
Vallásos lakossága
1949. november 27”

A világháború után kezdődő zavaros évek már nem voltak ideálisak az ilyen jellegű tevékenységre.
Id. Keszthelyi Gyula nyugdíjas tanító úr, később diákotthoni igazgató még azon kevesek egyike, aki ott volt a szentelési szertartáson, melyet dr. Kele István prelátus plébános végzett a tanyai lakosok jelenlétében. A tanító úr elmondása szerint- ki 24 évig oktatta, nevelte az ottani gyerekeket – 216 tanya volt a környéken, így nem volt véletlen a hívők sokasága.
Tőle tudtam meg, hogy míves haragot is szentelt a plébános úr, de az már nincs az azóta elnéptelenedett tanyarészen.
Útmutatása szerint indultam a kisharang keresésére- melynek kötelét akkoriban naponta ő is meghúzta- általában az esti haragozás volt a feladata, de az ott elhunytakért is szólt a harang.
Nem kellett sokáig keresgélnem, ugyanis a közel egy mázsás alkotás a Szentkúti téren áll, szemben a templommal. Adott volt a következő kérdés: Hogyan került jelenlegi helyére?
Megtudtam, hogy ezt megelőzően a neszűri- ma Lehel Göngye- szőlőbirtok területén állt. A Hűtőgépgyár 1970-ben vásárolta meg ezt a földterületet dr. Horti Lajos jászberényi orvostól, melyet a következő években bővítettek, csinosítottak, és 1983-ban úgy gondolták, hogy egy míves haranggal is gazdagítani kell a birtokot. Oláh Katalin, ki évtizedek óta dolgozik a neszűri étteremben, bocsátotta rendelkezésemre a haraglábról ott készült fotót.

Másik informátorom Pethő Sándor mesélte el, hogy a harangot 1989 után szállították el a birtokról, majd ezt követően került jelenlegi helyére. Megfelelő fényviszonyok mellett olvashatóvá vált a rajta lévő vallási ábrázolás és a szöveg. Az elülső oldalon azt látjuk, hogy Isten a felhő trónján ül ölében a gyermek Jészussal. Az alatta lévő szöveg pedig a következő:

Zengjél dicsőséget Istennek és Máriának
És békét az embereknek

A hátsó oldalon lévő szövegből megtudhatjuk:
Isten dicsőségére öntette
A saját és a környék adakozásából
Jászberény- Meggyespele vallásos közönsége
Az Úrnak 1948 *„Boldogasszony”* évében.
Öntötte Szlezák Ráfael Rákospalotán

Érdemes megjegyezni, hogy a Szlezák öntőműhely már 1925-ben is dolgozott, hiszen a Főtemplom harangjait Szlezák László abban az évben készítette.

Faragó László

Nemzeti ünnepünkön a Fehértói temetőben emlékeztünk

Sok éves hagyomány, hogy a városi ünnepséget követően az 1849-es tavaszi hadjárat halottainak állított obeliszknél folytatódik az ünnepi program.
E verőfényes napon a Jászsági Hagyományőrző Egylet tagjai idézték vissza a 164 évvel ezelőtti dicső eseményeket, majd a város vezetése és a Városvédő és Szépítő Egyesület tagjai koszorút helyeztek el az emlékmű előtt.
Már hagyományosan, most is a védett temetőkertben folytatódott a program, ahol koszorú került Sipos Orbán múzeumalapító sírjára is.

Faragó László

Vásárhelyi István emlékünnepség

1989. májusában helyezték földbe az akkori Bajcsy Zsilinszky úti iskola udvarán azt az öles tölgyfa rönköt, melynek tetejére rögzített fehér márványtábla tudatja, hogy

„ezen a helyen állott
Vásárhelyi István
1889-1968
Természetkutató szülőháza”

Immár 24 éve, hogy a születési dátum, május 29-i napok környékén, a mára már gyönyörűen kialakult emlékpark előtti rész ad helyet az ünnepségnek.

Az 5/a osztály irodalmi műsora

Ebben az évben május 26-án délelőtt a meghívott vendégek és az iskola tanulói először Németh Zsófia tanárnő által vezényelt kamarakórust, gitárszólót, majd az 5.A osztály irodalmi műsorát hallgatták meg. Próza és vers váltotta egymást, melyet Jakus Vendelné tanárnő- maga is Vásárhelyi díjas- állított össze nagy hozzáértéssel.

Nagy András ünnepi gondolatait osztja meg az emlékezőkkel

Ezt követően Nagy András nyugalmazott gimnáziumi igazgató, városkapcsolati tanácsnok lépett a mikrofonhoz, hogy elmondja ünnepi gondolatait. Ezt olvashatják a következőkben:

A hagyományok szerint most is a Vásárhelyi emlékplakettek átadása következett. A két kitüntetett: Rigó András a Lehel Vezér Gimnázium tanára és Weiszmüller Imre volt vezető főtanácsos. Tevékenységük méltatását itt közöljük:

Az emlékünnepség zárásaként a koszorúzásra került sor. *Fotók: Bugyi Gábor*

Kedves Vendégek!
Hölgyeim és Uraim, kedves Tanárok, Tanulók!

Tisztelettel köszöntöm a Vásárhelyi István emlékünnepség résztvevőit.
Köszönöm a megtisztelő felkérést Bolla János elnök úrnak, hogy a mai ünnepségen én szólhatok Önökhöz.

Ki is volt Vásárhelyi István? Az imént már szépen megemlékeztek róla és életművéről az iskola tanulói.

Jómagam beütöttem Vásárhelyi István nevét az egyik internetes kereső programba és mindjárt kaptam több mint 17.000 találatot. Azok között olvashatunk életéről és munkásságáról, műveinek ismertetéséről, a lillafüredi pisztrángtelepről. Arról is, hogy Fekete István Lutra című könyvében is megszemélyesítette őt. De találunk itt anyagot egy Vásárhelyi István nevű 18. századi erdélyi püspökről is.

Szűkítve a keresést, „Vásárhelyi István természetkutató” címen 484 találatot kaptam. Köztük megjelennek az emlékünnepségekről szóló híradások, a Déryné Művelődési Központ „Vásárhelyi nyomában” vetélkedői, a DMK-ban működő Vásárhelyi István Környezet- és Természetvédelmi Oktató Központ tevékenysége, a Vásárhelyi István Üdülőtábor Nagyvisnyón, Vásárhelyi István Emlékút a Bükkben stb. De még mindig vannak így is „eltévelyedések”, például olvashatunk a Gróf Széchenyi István Gimnázium pedagógiai programjáról, amely szerint működik természetkutató szakkörük és ajánlják Vásárhelyi Tamás egy könyvét. A kereső program tehát derekasan összegyűjti a több szóból, esetleg egymástól messze álló szavakból álló összetételek megjelenését is.

A „Vásárhelyi István természetkutató, Jászberény” keresés már többnyire 100 találat alatti értékeket adott.

Az internet, a világháló tehát lehetővé teszi, méltóan teszi lehetővé, hogy az egész világon ismert lehessen neve, munkássága.

De ez nem volt mindig így. Még Jászberényben sem. Buschman Ferenc, ugyancsak ismert természetkutató kortársunknak köszönhető, hogy saját kutatásai nyomán rá lelt városunk nagy szülöttére és az ő munkásságára. A jogos elismertetés és tisztelgés érdekében sokat tett Dr. H. Bathó Edit a Jász Múzeum igazgatója, Faragó László a Gyermekek Háza igazgatója, Sas István a DMK igazgatója. Igazán nemesek a Városvédő és Szépítő Egyesületünk Vásárhelyi István szellemét követő törekvései is. Az 1987-ben megalakult egyesület 1988-ban már kialakította és azóta is gondozza a védett temetőkertet. 89-től évente, a május 29-i születésnapja körül emlékünnepséget szervez. Egyesületünk Vásárhelyi István Emlékplakettet is alapított 1992-ben, amit itt és ilyenkor szoktunk átadni két olyan személynek, vagy közösségnek, akik a természeti és épített környezet védelmében kiemelkedő munkát végeznek.

Igazán dicséretes, hogy Vásárhelyi István szülőháza helyén, itt a Gróf Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény udvarán alakították ki az emlékhelyet, ahol az ünnepségeket tartjuk. Az emlékhely rendben tartásáért köszönet az iskola mindenkori vezetőinek, tanárainak, diákjainak.

Aminek igazán örülhetünk még, az az, hogy városunkban helyesen követjük Vásárhelyi István szellemét. Értelmezésemben a természetkutató, néptanító példáját követve megismerni és megismertetni kell a természetet. Az értékeket – különösen a veszélyeztetetteket – védeni kell, a méltóakat támogatni kell. Ebben a szellemben élnek, alkotnak, dolgoznak az előbb már említett és más személyek, közösségek is. Cserkészek, botanika szakkörösök, a teljesség igénye nélkül. Élen járnak az iskoláink, az elkötelezett tanáraikkal. Közülük sokan kaptak már Vásárhelyi Emlékplakettet.

Örvendetes a sok rendezvény. A múlt szombaton is sok százan szedtük városunkban a szemetet, az országos *„TeSzedd!”* akcióhoz csatlakozva. Akik ott voltunk és szedtük, biztos nem szemetelünk már. Sokunknak okozott fejtörést, hogy a közösségi szellemet is jól erősítő szemét gyűjtésre, vagy vele egy időben a Lehel Vezér Gimnázium természettudományos diákszimpóziumára menjünk-e?

Kiváló szervezésben tartják nyaranta a ZOO Tábort a jászberényi Állat- és Növénykertben. Továbbá e helyt is biztatom a fiatalokat, hogy vegyenek részt Városvédő és Szépítő Egyesületünk szervezésében a szokásos nyári ifjúsági városvédő tábor munkájában. Annak megrendezését az önkormányzat a civil keretből méltó összeggel, 200.000 forinttal támogatja az idén.

Környezetünk védelméért, gyermekeink, unokáink jövőjéért mindannyiunknak tennie kell. Erre törekszik Jászberény Város Önkormányzata is. Említhetem itt a hulladék szállítás és kezelés jászsági rendszerét. A pár éve megvalósított városi szennyvíz programot. A Berénykom Kft. működtetését, amelynek korábbi vezetője, néhai Molnár Tamás úr is itt kapott Vásárhelyi Emlékplakettet. A szelektív hulladék gyűjtés bővítését. A város és vize, földje, levegője tisztaságát célzó környezetvédelmi rendeleteinket, programjainkat is.

De tudjuk, hogy mindez nem elég. Haladjunk tovább, együtt Vásárhelyi István nyomán!

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Nagy András

A kitüntetettek: Weiszmüller Imre (balról), Rigó András (jobbról)

A Városvédő és Szépítő Egyesület koszorúját Sas István, Hortiné dr. Bathó Edit és Bolla János helyezte el

WEISZMÜLLER IMRE 1956-ban született Jászalsószentgyörgyön, és 1987. június 1. óta egészen a közelmúltig volt a Polgármesteri Hivatal, illetve a jogelőd Városi Tanács dolgozója.

A hivatalban az ifjúsági és sportfeladatok gazdájaként, nagy hozzáértéssel és ambícióval végezte az egész város, gyakran azonban Jászberény határain is messze túlmutató feladatait. A sport iránti elkötelezettségét és szeretetét mutatja az is, hogy üzemmérnöki diplomája mellé sportszervezői diplomát is szerzett annak érdekében, hogy feladatait nagyobb szakmai hozzáértéssel végezhesse.

Weiszmüller Imre számára a testnevelés és a sport – legyen az szabadidő, tömegvagy versenysport – nem csak munkaköri kötelesség, hanem szívügyének mindigis kedves feladat volt, amelyet mindig nagy lelkesedéssel szervezett, és különösen az ifjúságot érintő sportfeladatokat intézte nagy odaadással. Közel negyed százados munkásságának magas színvonalát jelzi, hogy ebbéli tevékenységét már több, rangos szakmai kitüntetéssel ismerték el. Így többek között megkapta a Magyar Sportért és a Lakosság Sportjáért kitüntető címeket, a diáksport és a gyerekek egészséges életmódra nevelése érdekében kifejtett tevékenységéért pedig számos emlékéremmel és emlékplakettel jutalmazták.

Vásárhelyi István eltökélt elhivatottsága volt a természet megismerése, és írásai általi megismertetése. Ugyanezt a célt szolgálja a természetjárás is. Rohanó, elgépiesített világunkban a jászberényiek számára az egészségesebb életmód gyakorlását segíti a Faragó László kezdeményezése nyomán kialakított, és a Jászberényi Turista Egyesület által megfelelő jelzésekkel végig ellátott túraútvonal, amelyeket bárki bármikor, egyénileg vagy családostól, rövidebb vagy hosszabb távon biztonsággal követhet.
Weiszmüller Imrétől nem állt távol – talán éppen az egészséges életmód és a sport iránti mélységes elkötelezettségéből fakadóan – a turizmus, a temészetjáró mozgalom felkarolása és patronálása sem.
Ebben az évben pontosan húsz éve annak, hogy minden év tavaszán és őszén megrendezésre kerül a **„HAJTA 50”** elnevezésű, a Jászberény környéki természetvédelmi területeken átvezető országos gyalogos- és kerékpáros teljesítmény-túra. A túra életre hívását bár szintén Faragó László kezdeményezte, de Weiszmüller Imre a születése pillanatától aktív szervezője, lebonyolítója és résztvevője lett ezeknek. Ma már nem csak Jászberény lakosai, hanem az egész ország természetjárói számon tartják és képviseltetik magukat a túrákon, megismerve és hírét víve a Jászberény környéki természeti értékeknek. Az eltelt két évtizedben több mint 7000-en vettek ezeken részt. Ugyancsak nagyon népszerű volt a jászberényi diákság körében az általa szervezett és irányított *„Földön-vízben – két keréken”* elnevezésű sportmozgalom, melynek keretében az Északi-középhegység és a gödöllői dombság szépségeivel ismerkedhettek meg a jászberényi és jászsági diákok a tavaszi és őszi gyalogtúrák alkalmával, míg kerékpárral a Jászság közelebbi és távolabbi útjait járhatták végig.

A Jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesület Vezetősége úgy döntött, hogy Weiszmüller Imre két évtizeden át folytatott ebbéli tevékenységét az ez évi egyik Vásárhelyi István Emlékplakett oda ítélésével ismeri el és köszöni meg.

Az iskola koszorúja is az emléktáblát ékesítette

RIGÓ ANDRÁS, a Lehel Vezér Gimnázium biológiatanára Jászberényben született (1979-ben) de Jászboldogházán nevelkedett, ahol édesanyja még ma is, szintén biológiatanárként tevékenykedik.

Rigó András tanár úr már egészen kicsi gyermekkorában fokozott érdeklődést tanúsított a természet, különösen az állatok iránt. Még csak óvodába járt, de már a baromfiudvarukban megjelenő, a tyúkok közé lerepülő madarak figyelésével töltött el hosszú órákat. Már ekkor szerette képekről felismerni és megnevezni a legkülönbözőbb állatokat, megtanulni neveiket, előfordulásaikat, életüket. Minden állat érdekelte.

Általános iskolás korában érdeklődése inkább a rovarvilág felé fordult. Különösen a lepkéket kedvelte, de a pókfélékkel is szívesen foglalkozott. Felső tagozatos korában természetismeret, biológia és kémia versenyeken vett részt, amelyekre min-dig nagy elánnal készült, és mindig az élmezőnyben végzett. Nagyon szeretett tanulni...
A középiskolát a szegedi Radnóti Miklós Tehetséggondozó Gimnázium kémia-tagozatán végezte, ahonnan útja a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemre vezetett. Ott szerzett biológia-környezettan tanári szakon tanári diplomát.

2006-ban vette át a szintén Vásárhelyi István emlékplakett-díjas, nyugdíjba vonuló Túri István helyét a Lehel Vezér Gimnáziumban.
Kezdetektől nagy kedvvel és elszántsággal vetette magát a pedagógusi munkába. Szakóráira maximálisan felkészül. Folyamatosan képezi magát, tudása mindig naprakész. Oktatási munkájához felhasználja a legmodernebb eszközöket, például a digitális táblát is. Megállja a helyét akár nyolc évfolyamos, akár négy-öt évfolyamos osztályokról legyen is szó. Édesanyjától örökölt tanári vénája és színes előadásmódja miatt a diákok nagyon kedvelik óráit. Életkorából adódóan kitűnő a viszonya a tanulókkal.
Tanári munkásságának kezdeteitől ellátott osztályfőnöki teendőket, és nagyon jó kapcsolatokat épített ki mind a diákokkal, mid a szülőkkel.

Különösen élen jár a tehetséggondozásban, és számos versenyen indította el tanulóit csapatban, illetve egyéniben. Ezek palettája a helyi versenyektől az országos versenyekig terjednek, amelyekre tanulóit igen nagy lelkesedéssel, maximálisan készíti fel. A felkészítés során gyakorta szakít időt arra is, hogy kiválasztott diákjaival kint a természetben ismertesse meg a kiselőadásaikhoz szükséges élőhelyi (növény- és állattani) ismereteket, egyben formálja bennük a természetvédelmi-ökológiai látásmódot és magatartásformát. Kitartó, lelkes munkájának gyümölcseként diákjai a legkülönbözőbb korcsoportos versenyeken és vetélkedőkön mindig megállják a helyüket, és rendszerint eljutván a helyi- és megyei fordulókon át az országos döntőkbe, ott minden évben az élmezőnyben végeznek.
Csak néhány név ezen vetélkedők közül:
Vásárhelyi István nyomában: – természetkutató vetélkedő;

Herman Ottó Természettudományi Verseny,
Bókay Árpád országos Biológiaverseny;
Balogh János országos Környezet és Egészségvédelmi Csapatverseny;
Kaán Károly Természet- és Környezetismereti Verseny;
Kitaibel Pál Biológia Verseny;
Biológia Országos Környezet és Természetvédelmi Vetélkedő,
– ahol diákjai mindig az élbolyban, rendszerint az első 5. hely valamelyikén végeznek, öregbítve ezzel nem csak a patinás múltú Lehel Vezér Gimnázium, hanem a Jászság fővárosa, Jászberény hírnevét és elismertségét is.
Gratulálunk a tanár úrnak, és pedagógiai munkásságának folytatásához további sok erőt, türelmet, kedvet és kitartást kívánunk...

A Berényi kármentő következő száma 2011. decemberében jelenik meg.

Városvédők közgyűlése

A Városvédő és Szépítő Egyesület május 26-án a Jász Múzeumban tartották hagyományos éves közgyűlésüket, amely ez alkalommal tisztújítással is kiegészült. A közgyűlés *Bolla János* elnök köszöntőjével kezdődött, majd *Hortiné dr. Bathó Edit,* az egyesület titkára számolt be a 2010-ben végzett feladatokról. Ezután Bolla János áttekintette az elmúlt öt esztendő munkáját, majd *Molnár József,*

Bolla János elnök beszámolóját tartja

az Ellenőrző Bizottság elnöke tájékoztatta jelenlévő tagságota a 2010-es év gazdálkodásáról és a közgyűlés elé terjesztette a közhasznúsági jelentést, majd szó esett a 2011-es év terveiről is. A beszámolókat, a közhasznúsági jelentést és a terveket a tagság egyhangúlag elfogadta. Ezután az egyesület vezetősége köszönetet mondott *Papp József* jászberényi kőfaragónak, aki közel húsz éve önzetlenül támogatja, segíti az egyesület értékőrző munkáját. Köszönetük jeléül Papp József kőfaragót az egyesület tiszteletbeli tagjává választották, amelyről egy díszes tanúsítványt is átnyújtottak. E szép ünnepi pillanatok után került sor az új vezetőség megválasztására. A tagság elismerve a korábbi vezetőség lelkiismeretes és kitartó munkáját újra megválasztotta tagjait. A régi tagok mellett csupán egyetlen új tag került a vezetőségbe — váratlanul elhunyt vezetőségi tagtársunk helyére — Suba Beatrix Ágnes személyében.
Az új vezetőség tagjai: *Bolla János elnök, Hortiné dr. Bathó Edit titkár. Tagok: Baráth Miklós, Besenyi Vendel, Botkáné Sárközi Ildikó, Goda Zoltán, Háfra Gergelyné, Hódiné Klinkó Mária, Pélyi András, Sas István, Suba Ágnes Beatrix, Suhaj Csilla, Szántai Katalin, Vaprezsán Jánosné.*
Az Ellenőrző Bizottság elnöke *Molnár József*, tagjai: *Tiborcz Zoltánné és Váradi Attila.*

A közgyűlés hallgatósága

Papp József kőfaragó átveszi az elismerő oklevelet

Tájház lesz-e valaha?

A Gyöngyösi út- Kun utca sarkán áll az a 150 év körüli nádfedeles parasztház, amely még az egykori Jászberény városképét idézi. Az öreg épület tulajdonosa a közelmúltban elhunyt és az örökösei hajlandóságot mutatnak arra, hogy az ingatlant eladják. Régi terv, hogy ebben az épületben tájház létesüljön, ahol az érdeklődő városlakók és az ide látogató turisták a múlt század használati tárgyaival, szobaberendezéseivel, a mezőgazdaságban használt eszközökkel ismerkedhessenek.

Sisa Béla műemléki felügyelő elmondta, hogy a ház műemléki védettséget élvez, le nem bontható és az önkormányzatnak elővásárlási joga van. Így minden remény megvan arra, hogy a ház előtt nemsokára érdeklődő turisták autóbuszai parkoljanak majd.

F.L.

Helyesbítés

A Berényi Kármentő 2010. decemberi számának 13. oldalán közöltük Streitmann András tagtársunk Parányi Lehel kürt egy ezüst tányéron és a Lehel kürtön című írását.

A cikk első hasábjának 38. sorában a „lat” szó után nem kell pont, mert az nem rövidítés, hanem régi tömegmértékegység.

A képaláírásokat is tévesen szövegeztük, ugyanis a kenyérosztó tányér peremén és a Lehel kürt pántján lévő parányi Lehel kürt ábrázolás nem mesterjegy, hanem városjegy, amely Jászberényre utal. A mesterjegy a VM monogram, Vásárhelyi Mihály ötvös mester nevének kezdőbetűi.

A szerzőtől a pontatlanságért elnézést kérünk.

(A szerk.)

A Gosztony kúria romjai

A Hajta gyalogos teljesítménytúra „kistestvéreként” megrendezett Zagyva menti sétatúra résztvevői közül többen – néhány száz méterrel megtoldva a távot- a piros rom turistajelzést követve kitérőt tettek az egykor szebb napokat megélt Gosztony kúriához.

Nem volt szívderítő a látvány, amelyben részük volt. A klasszicista stílusban 1820 körül épült kúriának csak romjai láthatók.

F.L.

BERÉNYI KÁRMENTŐ

A jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesület lapja.

Felelős szerkesztő:Faragó László

A szerkesztőbizottság tagjai:
Besenyi Vendel, Botkáné Sárközi Ildikó, Hortiné dr. Bathó Edit

Előkészületi munkák: Bugyi Gábor, Földi Attila

A szerkesztőség címe:
5100 Jászberény, Tácsics M. u. 5. Tel./Fax: (06-57) 502-610
E-mail:jaszmuzeum@invitel.hu

Nyomdai munkák: **boom**média Kft.
5100 Jászberény, Kossuth Lajos u. 19.
Tel.: (06-57) 404-066